

itum sedes apostolica intacta vacaret, ejus demum ordinanda concilio. » Ad invisendum sanctum Joannem Gualbertum, fama sanctitatis celeberrimum, Florentiam profectus incidit in morbum; et paucis diebus postquam ægrotasset, obiit quarto Kalendas Aprilis, anno 1058. « Interea, inquit Leo Ostiensis, Gregorius Lateranensis, et Tusculanensis comes, comperto Romani pontificis obitu, sociato sibi Gerardo Galresense [Galresense, Benedict. X, pseudo-papa et schismaticus] et Romanis potentibus aliquot, noctu cum armatorum turbis ecclesiam una perva-

Ante dunt, et Joannem Velitrensem episcopum, Minucium postea cognominatum, papam constituunt, Benedicti illi imposito nomine. Quod cum Petrus Damianus, vir valde religiosus, quem eo tempore Stephanus papa ab eremo extractum in Ostiensi Ecclesia episcopum fecerat comperisset, una cum cardinalibus resistere ac reclamare cepit atque anathematizare. Sed tamen hi omnes timore perculsi per varia loca fugere. » Qua ratione autem schismaticus sede expulsus fuerit, infra in Vita Nicolai II dicetur.

NOTITIA DIPLOMATICA.

(Jaffe, *Regesta pont. Rom.*, 381.)

Stephanus X in bullis hac sententia usus est : *ISE B*
EST PAX NOSTRA (n. 2, 5).
Scriptæ bullæ ejus sunt per manum
Gregorii notarii et scriniarii (n. 2, 3, 4, 6, 7).

Datæ per manum
Humberti S. Ecclesiæ Silvæ Candidæ episcopi et
bibliothecarii Sanctæ Romanæ et apostolicæ sedis
(n. 2, 3, 4, 5, 7).

STEPHANI X PAPÆ EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA.

I.

(1) *Epistola Stephani X ad Gervasium archiepiscopum Remensem. — Pro religione fortiter agenti auxilium pollicetur; Bituricensis archiepiscopi causam in aliud tempus differt; in urbem ad synodum cum suffraganeis suis eum evocat.*

(Anno 1057.)

[Mansi *Concil.* XIX, 862.]

STEPHANUS episcopus, servus servorum Dei, GERVASIO Remensi archiepiscopo salutem et apostolicam benedictionem.

Promotioni nostræ, sicut nobis scripsisti, non ambigimus te gratulari; amicitiam quoque sinceram et volumus et optamus inter nos fore perpetuam. Porro obedientiam fidelitatemque, quam nobis polliceris, te integerrime servaturum si, ut debes et ut te decet, servaveris; facis quod faciendum optime scis, quod principalem et communem matrem, non modo nos revereris in nobis. De concilio autem Remensi habendo quid aliud dicendum, nisi quod beatæ memoriæ dominus Victor Dei judicio hinc est raptus;

(1) Ex bibliotheca Papii Massoni hæc cum quatuor Nicolai, et sexdecim Alexandri II ad Gervasium Remensem archiepiscopum scripta, prodiit in lucem. In Vita Stephani, Nicolai et Alexandri II Papii pro Gervasio scripserat *Willelmo Remensi archiepiscopo*: illum ego antea male imitatus, in hac editione, pro *Willelmo Gervasio* scribendum esse censeo; siquidem horum pontificum tempore non *Willelmus* aliquis, sed *Wido*, et *Gervasius* primus,

C et quod tu, sicut inter nos convenit, non remandasti, an in hoc esset regis consensus? Sed et de Bituricensi archiepiscopo, quia dilectus filius noster Hildebrandus, cui illius causa maxime nota est, abest, hoc tantum respondemus quod, eo revertente et te cum illo ad nos veniente, tam ex hoc quam ex aliis ecclesiasticis negotiis tuum consilium habebimus. Ne deficias aut frangaris, si adversarios pro fidelitate sanctæ Romanæ Ecclesiæ, imo pro sanctorum canonum defensione pateris, sciens, secundum Apostolum, quod in hoc positus sis (*I Thess.* III). Auxilium enim nostrum et consilium tibi pro justitia agonizanti tempore nostri pontificatus, ad quem nullo meo merito videor assumptus, non deerit; et secundum quod oras, orabimus Dominum Jesum ne a bono proposito aliquando decidas. Cæterum Romæ quinto decimo die post sanctum Pascha synodum celebraturi, tuam fraternitatem cum suffraganeis ejus, volumus et auctoritate apostolica jubemus interesse absque inevitabili necessitate.

ut videre est in catalogo Remensium episcoporum, qui est apud Flodoardum, Remensi Ecclesiæ præfuisse legitur. Non ille vero Gervasius alter est, cujus Ivo epistola 206, et Sigeberti continuator anno 1114 meminerunt; vixitque tempore Paschalis II, ad quem epistolam quamdam scripsit, quam habet dictus Papius in Vita ejusdem Paschalis II. SEVER. BINUS.